

TOGHIOTAIT TATVUNGA

NUNAVUMI ANGUTIGHALIKINIKUT MUNAGHIYIOVLOTIK KATIMAYIIT

KANOGILIOKUTIGHAK

Tohaghitjutighak:

Ihomaliokutighak: X

Pitjutaoyok: Keeliniop Tuktuut Angotighat Munagitjutighait

KANOGITUNG MANGATA

AMIGAITILANGITNIK NAONAIYAOTAIT:

- Hapkua Keeliniop Tuktuut (DU) ilikuaktot alangavlotik amigaitpalangitot amihoakjuut (iliitkuhitokait 20,000-nit 30,000-nut avatkomayot tuktuut) piunighaoyot nikkigiyaovlotik annaomatjutaoyot kaffini Kitikmeoni nunaliitni tatvalo nunaliitni Nunatiakmi.
- Amigaitilangit itkoktaolotik kititaohimayot hinigakataktot amigaitilangit naonaiyataohimaliktot tatvagok hapkua Keeliniop tuktuut ikilivaliayot imatot 88%-mik tatvanganin 1997-mi kititaohimangmata imatot 34,558 (30,275-38,841, 95% CI) tatva 2018-mi kititaohimangmata imatot estimate 4,105 (2,931-5,759, 95% CI) (Naonaipkutaoyok 1).
- Hila alangokpalianinga, tagioklo hikkunahaakatalikmat, ammakut, aghait, angunahoaktotlo, ummitjat, tatvalo allat angotighat tikkitpaliatitlugit hallagiyaolikipaliayot hapkua Keeliniop Tuktuut.

- Una onipkak tatvani 2018-mi naonaiyaotaitni tohaktitjutaohimayok pikataoyonot tatvani May 20, 2020-mi tatvalo kiotjutaohimangmat naonaitok tatva hamna tuktu it naonaiyaotait angikliyagiakaktok, tatvalo huli atokpaliagiakaktot hapkua Inuit Kaoyimayatokangit hivunighami naonaiyaihimaakniakata.
- Kiotjutigihimayat, tatvani 2020-mi naonaiyaotighaitnik hanaiyaihimayot taima hamna tuktu it kititjutighaitnik naonaiyaiaktitlogit angiklihimayok takkukvighat nallaghugit hapkua nunaliitni ilihimatiaktot tuktukakniitnik.

HULI ILALIOTILOGIT HAPKUA NAONAIYAITJUTIGHAIT:

- Hamna Inuit Kaoyimayatokangitnik naonaiyaihimayot tatvanganin 2018-min 2020-mun naonaiyaghimayok hapkua tuktu it amihoakju it ikkilivalaakhimayot. Hapkua naonaipkutaohimayot tatval huli Inuit Kaoyimayatokangitnik naonaiyaihimangmingmata tatvani 2003-mi naonaiyaotaohimangmiyot kangagalok taimani hapkua Keeliniop Tuktu it ikkilikatainaghimayot.
- Angoniaktot Keeliniop Tuktu itnik Nunavut iloani itkoktaohimayot kititjutait akungani 250-nik 400-niklu tuktu itnik aipagutuagangat 2015-mi 201-milu.
- Tatvani 2016-mi Ukkiakhami Ihoaghahimayot naonaiyaitjutighanik tatvalo 2017-mi Upingakhami Ihoaghahimayot naonaiyaitjutighanik takkugiyomavlogit amigaitilangit.
- Tatvani 2015-2017-mi naonaiyaihimangmata naonaitok tatva tuktu it ikkilivaliayot :
 - Hingaihimayot aknaluit kunguhiaktaohighimayot 88% akungani 2015-mi 2016-milo.
 - Ukkiakhami 2016-mi naonaiyaihimangmata naonaitok nugait ikkitpalaktot: 25-gungomik nugait/100-guyut kulavait.
 - Unpingakhami naonaiyaihimangmata (2017-mi) naonaitok ikkitpalaktot ukkiukmi annaghimayot nugait 11-gungomik nugait/100-guyut kulavait.
- Tatvani 2018-mi, ukkua Kugluktumi tatvalo Ekaluktutiami Angoniaktiit Nanigiaktoktit Katimayiit (HTO-git) ikkayoktoiyot kunguhiktoiyomangmata 50-nik aknaluknik Tuktu itnik; 47 aknaluit tatvalo pingahut anguhalui t kunguhikmiktoktaohimayot.
- Ukkiakhami 2020-mi, hitamainait kunguhiaktaotilgit tuktu it aolangitot, tatvanganin hamna tukunik kunguhikmikyao nik ihoaghaktaohimayok upingakhami 2021-mi.

MUNAGITJUTIGHAIT :

- Tatvani Novaipa 2017-mi, Ukkua Katimayigalaat Naonaiyaotaoyonik Tammakpalialiktogiyaoyonik Angotighanik Kanatami (COSEWIC) naonaiyaffakhimayait hapkua Keeliniop Tuktuut Tammakpaliayogivlogit.
- Tatvani June 2020-mi, una Minista Avatilikiyiitkuni titikihimayot tatvunga Nunavumi Angotighalikinikut Munaghiyiovlotik Katimayiitnun (NWMB-kunun) toghitokhuni uminga Ministaup Munagiyagiakaliktaitnik Havagiyaoyoghanik hapkua Keeliniop Tuktuut, atoghugo una Nakatak 5.3.25 tatvani *Nunavut Angikutani*.
- Tatvani July 2020-mi, ukkua NWMB-kut titikihimayat una Minista Avatilikiyiitkuni kiovlutjuk ihomaliogungnangitnamik tatvunga tatvalo kiohimayot Hadjakaffuk atogaghamik ihomaliokungnaktot atoklugo una Nakatak 5.3.24 tatvani *Nunavut Angikutani*.
- Tatvani Agasi 2020-mi, Ministat Katimayiit angikhimayat una Hadjakaffuk atogaoyughamik Kititlogit Atataghat Tuktutaghanik (TAH) imatot 42-nik tuktutakhanik Keeliniop Tuktuutnik, ihoaghaktaokuvlugo kilaminoak tatvalo aolahimaakovlugo atoktaoyoghak kihiani ukkua NWMB-kut innikpiakhimayomik ihivgioktaghimalikata atogaoyoghanik notanik ihomaliokutighaitnik haffuminga Kititlogit Atataghat Tuktutaghanik TAH.
 - Una Hadjakaffuk atogaoyoghak Kititlogit Atataghat Tuktutaghanik TAH 42-nik naonaipkutikaktok imatot 1%-mik angutighaoyonik naonaipkutaoyok amigaitilangit itkoktaohimayot. Taimaitmat hamna kayagiyaovlutjuk nahaotat angunighanik nalughaotigigamitku kanogiakmangata hapkua tuktuut amigaitilangit akunani 2018-min 2020-mun namagiyaonginaghuni kanok tuktutaokatakmgat ahini tuktutaitnik.
- Tatva katimatjutaohimayok tatvani Aktopa 2020-mi okaotigivlugo una 2018-mi naonaiyaotat tatvalo Hadjakaffuk Kititaohimayot Atataghat Tuktutaghat TAH.
- Ukkua NWMB-kut ihivgioghimayat una hadjakaffuk ihomalioktaohimayok Hadjakaffuk Kititaohimayot Atataghat Tuktutaghat TAH 42-nik tuktutakhaoyonik Keeliniop Tuktuutnik, tatvani Desaipa 2020-mi katimahimagamik.
 - Ukkua katimayiit angikutikakhimayot pigiaititjutaohimayomik amigaikpalikutighaitnik haffuma Hadjakaffuk Kititaohimayot Atataghat Tuktutaghat TAH 105-nik tuktutaghanik, naonaipkutagivlugo 2.55% tuktutaghat, naonaipkutagivlugo alangokuyaohimayok tuktutakhanik ihomalotikaktitlogit hapkua ikkayoktigiikhotik katimahimangmata tatvalo titikihimavlotiklu tatvunga NWMB-kunot.
- Una Hadjakaffuk Kititaohimayot Atataghat Tuktutaghat TAH 105-nik ihoaghaktaohimayok Januali 2021-mi tatvalo huli aolangitok hapkua amihoakjuut tuktut ingilgayangitni Nunavut iloani.

HADJA KANOGILINGALIKAT:

- Kihianitaok tatvainaongitok ikkilivaliatjutaoyok tuktuut amigaitilangitnik, ikkilivalianginaktitlugit tuktuut, tatvataok amigiyaoyagiakakmiyok angunahoaktot amigaitpalanik tuktukatalikmata taimatotaok ikkilivaliatjutaonginakniaktok tuktuutitnik. Munagiyaovaliakkikata anguniaktot tuktuutaghait ikkilivalianginaktitlogit ikkayotaoyungnakmiyok ikkilivaliatjutaitnik taimatot naovaliayangita amigaitilangit hapkua tuktuut.
- Una notaak amigaitilangitnik naonaiyaotaoyok havagiyaohimayok tatvani akungani Aktopa 23-min Novaipa 2-mut, 2020-mi. Hamna naonaiyaotaoyok hanaiyaotaohimayok pikatigivlugit hapkua ikpigiyakaktot nunaliit.
 - Angikatigiikhimayot hapkua ikpigiyakaktot nunaliit kanok hamna havagiyaoniaktitlugo, ilalioitivlugit taimaniknitnik onipkalioktaohimayonik, nanilikmangata tuktuut kungohiaktaolikhimayot tatvalo Inuit Kaoyimayatokangit.
 - Nunaliitni HTO-git tatvalo nunaliitni kivaktoiyot pikataohimayot naonaiyaimangmata.
- Naonaiyaotaohimangmata tatvani 2020-mi hapkua nahaotit itkuniakhimavlogit nalaotait atoktaohimayot 3,815 (95% CI = 2,930-4,966, CV = 13%), tavallo nalaomatiaktot ikkilivaliatjutaitnik nahaotaoyonik tatvani 2018-mi naonaiyaimangmata.
- Tatvani Appu 2021-mi, 36-nik Keeliniop Tuktuutitnik kunguhikmiktoihimayot. Hapkua ikpigiyakaktot nunaliit pikataohimayot hanaiyaotighanik, tatvalo una HTO-kuni kivgaktioyok pikataonginaktok tuktuut kunguhikmiktoitilogit.
- Naonaiyainikut havagiyaovangmiyot hapkuninga amakunik aghaitniklo tahamani Kitikmeoni. (uktutigilugit, amaakut angutaohimayot ilangikhugit naonaiyaotighanik maniliokutaovaktot, aghait naonaiyaktavlotik) havaginahoakhogit hapkua NWMB-kut angikhimayait Munagitjutighaitnik Hanaiyaotait tatvalo nunaliit ihomalotaitnik.
- Una hadja ublumi "Ikkayotighaitnik Anguniaktioyot Havagiyaoyok", ikkayotaoyok maniliokutighaitnik anguniaktot amaagungangatat, taimaitilugo amigaikpalikhimaliktot hapkua angunahoaktot amaagukhioktot tatvalo hapkuninga ahianik nikkainaktoktuk angotighanik.

KATIMATJUTIGIYAITKATIMAYAKTOKHIMAYOT :

- Takkutivlotik katimakatigiikniakhimayot upingakhami 2020-mi okaotiginahoaklutjuk hamna 2018-mi naonaiyaotaohimayok kihiani kingovaotihimayok hamna Kallakjuaknik 19 hiamaghimaakmat.

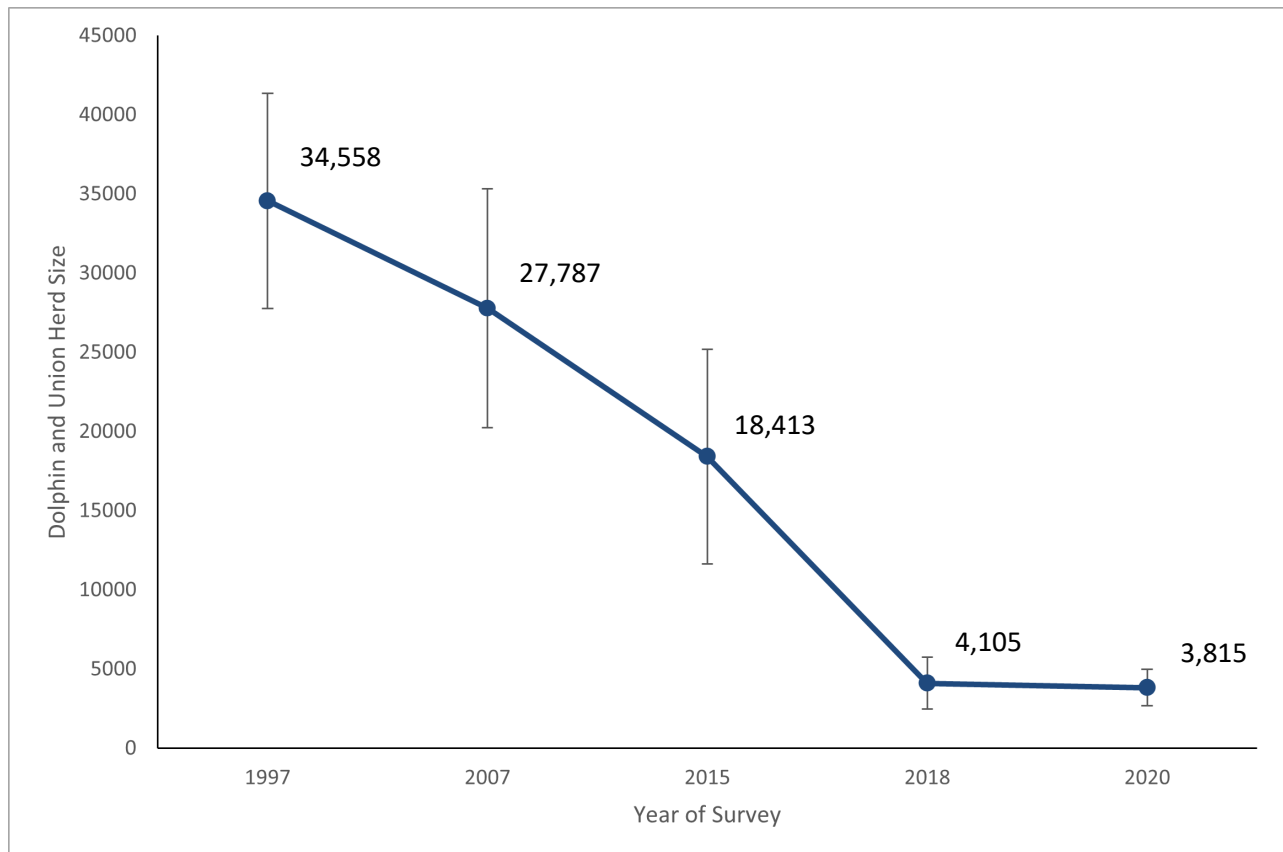
- Uvani June 8, 2020-mi, ukkua ikpigiyakaktot HTO-guyot tatvalo ukkua Kitikmeot Aviktoghmayomi Angotighalikinikut Katimayiit (KRWB-kut) tohaktitaohimayot tatva una atogaoyoghak Hadjakaffuk Kititaohimayot Atataghat Tuktutaghanik TAH 42-nik nigigiyaoniaktok hatkitaoloni.
- Hivayaotikut katimahimayot tatvani June 18, 2020-mi, okaotigivlogit hapkua 2018-mi naonaiyaotait onipkalioktaohimayot , Inuit Kaoyimayatokangitnik Naonaiyaotait onipkalioktaohimayot, Anniakutikagiaghaita Takkuginikut tohaktitjutaitnik , tatvalo ukkua Havakviat Avatilikiyiitkut munagitjutighaitnik oktokuyaohimayot .
- Katimahimayot tatvani Aktopa 8 2020-mi Ekaluktutiami hapkua 2019-mi naonaiyaotait tatvalo una Hadjakaffuk Kititaohimayot Atataghat Tuktutaghat TAH okaotaohimayot . Onipkaghimanmiyot ukkua Ilihagiakpalikvingmingaaktot Calgary-mi naonaiyaiyoyot Inuit Kaoyimayatokangitnik naonaiyaitjutaitnik tatvalo anniakutikagiaghaitnik angotighat takkukutaitnik. .
- Tatvani katimatitlogit, ukkua Havakviat Avatilikiyiitkut havaktiit tonighihimayot hivoliotiyomavlutjuk aipago kungohikmiktoinik tuktunik havagiyaghatik tatvalo tohaktitomavlugo una Minista Avatilikiyiitkuni tohiktotaoyomik amigaikpalikutighaitnik tuktuit atataghaitnik tuktutaghanik imatot 2%-mik. .
- Una katimatjutaohimangmiyok tautokatigiikhutik ilangi/hivayaotikut ilangi katimakataovlotik tatvani Saptaiapa 16,2021-mi, okaotigivlutjuk una 2020-mi - naonaiyaotait titigakhimayot, 2021-mi kungohikmiktoihimayot naonaiyaotait, tatvalo munagitjutighaitnik oktokuyaohimayot. Hapkua oktokuyaohimayot aolakunagit hapkua Kitihimayot Atataghat Tuktugaghat imatot 105-nik namagiyaotiaktot ikkayoktigiyaoyoniit nunaliitni. Tamaita ikkayokatigiiktot munaghiyoyot koviagiyait ukkua Nunavut Kavamatkut havagiyait tatvani 2020-mi naonaiyaotaitnik, tatvalo 2021-mi tuktunik kungohikmiktoihimangmata.

OKTOTIGHAT ATOLIKUYAOYOK

- Hapkua munagitjutighat oktokuyaoyot hapkua Keeliniop Tuktuit huli ikkilivaliahimaakunagit hapkua amigaitilangit tatvalo naovaliakuvgit nahaotait. Tuktuit amigaitilangit nalunakatakмата anguniaktot, hillaplu kanogininga, ammakut, aghait tatvalo hila itjilakivalagangat. Anguniaktot amigaitonik tuktukatagangatalo ikkilivaliatjutaonginakmata hapkuninga tuktunik.
- Naonaipkutigivlugit ublumi hapkua tuktuit amigaitilangit, tamaita hapkua kaplunaat naonaiyaotait, tatvalo Inuit Kaoyimayatokangit/*Inuit Qaujimajatuqangit*, Nunavut Kavamatkut huli atoghimaakuyait Kitihimayot Atataghat Tuktutaghanik 105-nik.
- Tatva ihoaghaotighanik munagitjutighaitnik oktokuyaoyot ilalilotilogit tammat takkugikataknik tuktunik taimatot amigaikpaliknikata hapkua atataghat

amigaikjumikatakovlogit taimatot naonaitomik amigaitilangit munagiyaokatagiangita. Ukkua Avatilikiyiitkut havakatigihimaakniaktait hapkua nunaliit tatvalo ikkayoktigiyaatik huli takkugikataklogit hapkua ihomagiyaotiaktot Keeliniop Tuktuut.

- Avatilikiyiitkut okpiomayot taimatot hapkua atataghat tuktuhiokutighat namagiyaoyot ikkayotaoniakmata naovaliatjutighaitnik hapkua amigaitilangitnik Keeliniop Tuktuutnik.

Titigaghimayok 1: Keeliniop Tuktuut amigaitilangit itkungiakutait nahaotit tingmiakut nahaktaotitlogit tuktuut naonaiyaktaohimayot ukkiuni 1997-mi, 2007-mi, 2015-mi, 2018-mi 2020-milo